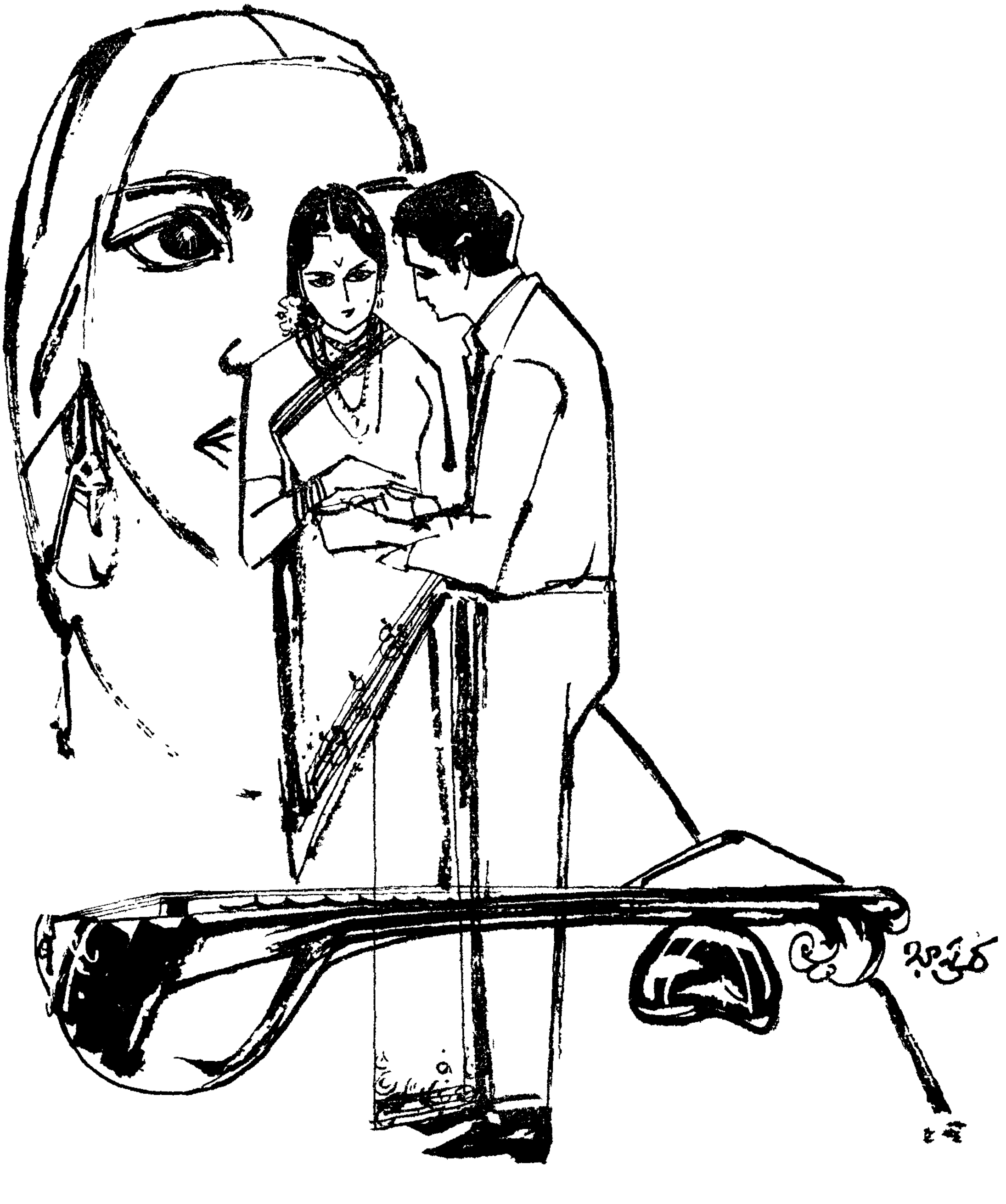

ఎదురుచూసిన క్షణం

"అలా నీ చేతి వేళ్ళు వేగంగా వీణమీద కదలాడుతూ ఉంటే ఎలా ఉంటుందో తెలుసా, విశాలా?"

"ఎలా ఉంటుంది, మాస్టారూ?"

"సాక్షాత్తూ సరస్వతీదేవి దిగివచ్చి వీణ మోగిస్తున్నట్టూ, అడ్డువచ్చిన రాళ్లను ఒరిపిడి చేసుకుంటూ గలగల శబ్దాలతో సెలయేరు ప్రవహిస్తున్నట్టూ, చిగుర్లు తిని మత్తెక్కిన కోకిల గొంతెత్తి పాడుతున్నట్టూ..." అరమోడ్పు కన్నులతో మైమరిచి తన వంక చూస్తూ అనేవారు మాస్టారు. తాను పరవశించిపోయేది.

అయితే ఇప్పుడా మాస్టారక్కడ లేరు. తన్మయత్వంతో వీణ మోగించే విశాలకూడా లేదు.

సెలయేటి గలగలలు పోయి, మైదానంలో ప్రవహించే గంభీరమైన నదిలాగా, ఎంతో అనుభవం గడించినదానిలాగ డాక్టర్ విశాలాక్షి కన్సల్టింగ్ రూములో

కోరినది, ఆశించినది అంతా అబద్ధమే అయినా జీవితం వ్యర్థం అంతం కాదు, జీవితం జీవించడానికే అని మనిషికి గుణపాఠం నేర్పడానికా అన్నట్టు. అదొక నిర్వికార శూన్యస్థితి. ఆ శూన్యంలో నుంచి తిరిగి ఆశ జనిస్తుంది, చిత్రంగా. అది కూడా అంతరిస్తే మనిషి మనగలడా? ఏమో!

కుర్చీలో కూర్చుని రోగులతో మాట్లాడుతూ వారి రోగాలకు తగిన మందు వ్రాసిస్తూ ఇప్పటికీ ఉంది. తానూ, తన హాస్పిటలూ, రోగులూ, వారి రోగాలూ— ఇవి తప్ప విశాలకు ఈ విశాల ప్రపంచంతో సంబంధం లేదు.

హాస్పిటలు పెట్టిన మొదట్లో ఆమెను గూర్చి నలుగురూ నాలుగు విధాలుగా చెప్పుకున్నారు. తెల్లని చీర, మెడలో స్టెతస్కోపు చూసి కొందరు రోగులు, "ఆ తల్లి మా పాలిటి కామధేనువు. వేయేళ్లు చల్లగ వర్ధిల్లాలి" అనుకొంటే అదే తెల్లచీర, బోసిమెడ చూసి, "మొగుడు చచ్చిన విధవ" అని మరికొందరు అనుకొన్నారు సానుభూతితో.

"కట్టుకొన్నవాడు వదిలేశాడు" అని మరికొందరు పుకారు పుట్టించారు.

కాని, వారి దీవెనలు, సానుభూతులు, పుకార్లు తన

జాస్తి శివప్రసాద్

పని తాను చేసుకుపోయే విశాలమీద ఎట్టి ప్రభావం చూపలేదు. ఎవరైనా ధైర్యంచేసి పై విషయాలు కదిపితే సమాధానంగా చిన్న చిరునవ్వు నవ్వేది. ఆ చిరునవ్వు వెనక ఆనందముందో, విషాదముందో ఎదటివారికి తెలిసేది కాదు.

"డాక్టర్! రోడ్డుమీద పరధ్యానంగా నడుస్తూ కారు కింద పడి తలకు బలమైన గాయాలు తగిలితే తీసుకొచ్చి ఆపరేషన్ థియేటర్లో చేర్చారు ఒకతనిని" అంటూ పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి చెప్పిన నర్సు మాటలకు తుళ్లిపడింది ఏదో ఆలోచిస్తున్న విశాలాక్షి.

"పద పద. వస్తున్నా. అన్నీ సిద్ధం చెయ్యి" అంటూ లేచి ఆపరేషన్ థియేటరు వైపు నడిచింది. దారికి అడ్డంగా వస్తున్న రోగులు పక్కకు తప్పుకున్నారు నమస్కారాలు పెడుతూ.

థియేటరు తలుపులు మూయబడ్డాయి. తల నిండా

> పరాభవ
> దీపావళి కథల పోటీలో
> కన్సొలేషన్ బహుమతి
> పొందినది

రక్తంతో గడ్డకట్టిన చారలతో స్పృహ లేకుండా ఒక పక్కకు ఒత్తిగిలి పడుకున్నాడు రోగి. నర్సు పరికరాలన్నిటితో సిద్ధంగా పక్కనే నిలబడి ఉంది. గది లోపలి గోడకు తగిలించిన తన ఫోటో వంక చూసింది విశాల. 'నీ కర్తవ్యం నెరవేర్చు' అని ప్రబోధించేటట్టుగా స్థిర గంభీర ముద్రతో తన ఫోటోలోని ఆకృతి తనను హెచ్చరిస్తోంది.

'భగవాన్! నీదే భారం!' అంటూ మనస్సులో తలుచుకుని చేతులకు గ్లోవ్సు తొడిగింది.

గది బయట బల్లమీద కూర్చున్న కొందరు విసుగుగా కదిలారు. గోడ గడియారం పన్నెండు గంటలు కొట్టింది. రోగులను పరామర్శించే బంధువులు వచ్చి ఆదరా బాదరాగా అటూ ఇటూ వెళ్లుతున్నారు.

ఆపరేషను గది తలుపులు తెరుచుకున్నాయి. చిరు చెమటలు పట్టిన ముఖంతో విశాలాక్షి బయటకు వచ్చింది.

"నర్స్, అతనికి స్పృహ వస్తే గ్లూకోజ్ వాట రివ్వు. ఆట్టే అతనితో మాట్లాడకు. విశ్రాంతి తీసుకోనీ."

"అలాగే, డాక్టర్."

చేతులకు ఉన్న గ్లోవ్స్ తీయకుండానే కన్సల్టింగ్ రూమ్ వైపు నడిచింది. కాంపౌండరు ఒకరి తరవాత ఒకరిని లోపలకు పంపుతున్నాడు. కాస్సేపట్లో నడవ అంతా ఖాళీ అయింది.

"ఆంజనేయులూ, మరెవరైనా వస్తే కాస్సేపు కూర్చోమను. నాకు కొంచెం పనుంది." ఆంజనేయులు తల ఊపాడు.

పైన సీలింగ్ ఫాన్ గిరగిర తిరుగుతూంది. టేబిలు మీద ఉన్న కాగితాలు కదలలేక అక్కడే ఉండి టపటపా కొట్టుకుంటున్నాయి.

శూన్యంలోకి చూస్తున్న చూపులు మరల్చి డ్రాయరు సొరుగులోంచి డైరీ తీసింది. అందులో భద్రంగా దాచిన ఫోటోవంక తదేకంగా చూసింది.

"అలా నీ చేతివేళ్లు వేగంగా వీణమీద..." మాస్టారు తనవంక నవ్వుతూ చూస్తున్నారు.

చేతి వేళ్లవంక చూసుకుంది విశాల. ఆ సున్నితపు వేళ్లు కాని చకచకమంటూ కత్తులకూ, నరాలకూ మధ్య కదలాడే మొద్దువారిన వేళ్లివి. బాధగా నిట్టూర్చింది. పాత విషయాలు మనస్సులో జోరీగల్లా మూగసాగాయి.

• • •

"అమ్మా, విశాలా! సంగీతం మాస్టారు వచ్చారు, చూడమ్మా!" తండ్రి కేక మేడమీద రేడియో ట్యూన్ చేసి వింటున్న విశాలకు చిరాకు పుట్టించింది.

"నా కీ సంగీతం వద్దు. మాస్టార్లు అంతకన్నా వద్దు. ఎన్నిమార్లు చెప్పాలి, నాన్నా, నీకు?"

విసురుగా మేడమెట్లు దిగింది.

తా ననుకున్నట్లు నెరిసిన జుట్టూ, ధోవతీ కాకుండా తెల్లని పాంటులో, అదే రంగు చొక్కా దూర్చి పొడుగుగా, సూర్యకిరణంలాగా కనిపించేసరికి బిత్తరపోయింది.

'సంగీతం ఇంత బాగుంటుందా' అనుకుని, "మీ ఇష్టం, నాన్నా!" అన్నది తండ్రి మాటకు ఎదురు చెప్పడం ఇష్టంలేనిదానిలాగ.

ఆరు నెలలు కాలగర్భంలో కలిసిపోయాయి. మొదట్లో అభ్యాసం లేక వీణమీద వాయించే అపశ్రుతులు చూసి నవ్వేవారు మాస్టారు. తాను చిన్న బుచ్చుకునేది. అది చూసి మరీ నవ్వేవారు హాయిగా, స్వచ్ఛంగా.

కాని, ఆ తరవాత తన వీణా పాండిత్యం చూసి ఎంత మెచ్చుకునేవారు! తన హృదయంలో అనురాగం చిందులాడేటట్లు, ఎదలో ఎవరో తీయగా పాడేటట్లు, సెంఘోషు గలగల పారేటట్లు ఎంత బాగుండేది! ఆయన తన్మయత్వంతో తనవంక చూస్తుంటే!

ఎంతకూ హోంవర్క్ ఇచ్చిన లెక్కకు జవాబు తెలియక చిరాకు పడుతుంటే ఆ లెక్క చేసి చూపించారు మాస్టారు ఒకసారి. విస్ఫారిత నయనాలతో ఆశ్చర్యంగా అడిగింది: "మీ రెంతవరకు చదువుకున్నారు, మాస్టారూ?"

మాస్టారి ముఖంలో నిస్పృహ ఆవరించింది. విచార

> ## ఆశ్వయుజ లక్ష్మి
>
> ### ఆలపాటి లక్ష్మీనరసింహారావు
>
> **రేపు** లణగెను మాపులు రెచ్చిపోయె,
> గాలిబొట్టెకు తొలిపండ కాటుపెట్టె,
> మంచు మాంత్రికుడెల్లెడ మచ్చుచల్లె,
> వాలుగన్నుల తంగేడు వలపు నెఱపె,
> గలగలార్చటి సెలయేళ్ళు కలకదీరె.
> ఫైరు పచ్చలు కన్నుల పండువయ్యె.
> ముగ్ధ సౌందర్య మంగళ మోహనాంగి
> ఆశ్వయుజ లక్ష్మి లోకాన నవతరించె.
> కన్నె మనస్సుల నలరించు కనకపురి
> పావ తిమిరంబు బాపు దీపాలదేవి.
> పండుగల తల్లి, మాపాలి పాలవెల్లి
> స్వాగతము దేవి నీకు సుస్వాగతంబు. *

రేఖలు ఆయన ముఖం నిండా పులుముకున్నాయి.

"ఎంతవరకు చదువుకుంటే! ఏం లాభంలే, విశాలా, ఈ రోజుల్లో?" బాధగా ఆయన అంటుంటే ఆ ప్రసక్తి ఎందుకు తెచ్చానా అని బాధపడింది.

"డాక్టర్, అతనికి స్పృహవచ్చింది. గ్లూకోజ్ వాటరిచ్చాను" నర్సువచ్చి ఏకధాటిగా చెప్పుకుపోతుంటే విశాలాక్షి ఆలోచనలకు అంతరాయం కలిగింది.

విసుగుతో అంది: "చూడు, అతనేదైనా మాట్లాడడానికి ప్రయత్నిస్తే ఆదే పనిగా మాట్లాడకు. బాగా విశ్రాంతి ముఖ్యం"

నర్సు తల ఊపి వెళ్లి పోయింది.

ఫోటోలోని మాస్టారు ముఖం విచారంగా తనవంక చూస్తూంది. ఆనాడు వెళ్లిపోయేటప్పటి విచారపు చూపులే.

"చూడమ్మా! ఆ ఏలూరువారి సంబంధం ఖాయ పరిచాను. నీ విస్తుపడతావనే మాటిచ్చాను." తండ్రి సంబంధం తాలూకు వివరాలు చెప్పుతుంటే గుండెల్లో రాయి పడ్డది. తన ఆశాసౌధం కూలిపో వలసిందేనా! వీల్లేదు. ఎంతమాత్రం వీల్లేదు. ముందు కాస్త తటపటాయించినా మెల్లగా మనస్సులోని మాట బయట పెట్టింది. తండ్రి భగ్గుమన్నాడు. ముక్కు పుటాలు ఎగరవేశాడు.

"అతనికి అంతస్తా? ఆస్తా?" ఇదీ ఆయన వితండవాదం. ఏది ఏమైనా తల్లిలాగ పెంచిన తండ్రి ఈ విషయంలో మొండిపట్టుదల చూపాడు. కన్నీళ్ల మధ్యే తనకు వివాహ మయింది. పెళ్లికి నాలుగు రోజులు ముందుగా మాస్టారు వచ్చారు. పైకి కన్నీళ్లు రాకున్నా విషాదం పులుముకున్న ఆయన ముఖాన్నెలా దాచగలడు?

"విశాలా..." ఆయన కంఠం జీరవోయింది. ఏనాడూ రాని అశ్రుతులు ఆతని కంఠంనుండి వెలువడుతున్నాయి.

పాంటు జేబులోనుండి ఒక చేతిగడియారం పైకి తీశాడు. మౌనంగా చేయి ముందుకు చాపింది. చేతికి పెడుతూ, "ఇది నీ వివాహ కానుక. నన్ను మరిచిపో యినా ఈ కానుకను మరిచిపోకు" అన్నాడు. తనకు కన్నీళ్లు ఆగలేదు. ఏ కళ నున్నాడో తండ్రి మాట్లాడ లేదు, చూసికూడా.

"వస్తాను, విశాలా. ఈ ప్రపంచంలో ఏ క్షణాన ఎక్కడ ఉంటానో నాకు తెలియదు." భారంగా అతని అడుగులు ఆవరణ బయటకు దారితీశాయి. అశ్రు తులు పడుతున్న ఆతని అడుగులు తడబడ్డాయి. కన్నీ ళ్లతో అలా చూస్తూ నిలబడ్డది తాను. చేతినున్న గడియారం వెక్కిరిస్తోంది

వివాహమైన ఏడాది తిరగకుండానే తండ్రి మంచాన పడ్డాడు. "భగవంతుడు నిన్నన్యాయం చేశాడు, తల్లీ!" అంటూ ఆయన వాపోతుంటే తానేమీ చేయలేని నిస్సహాయ స్థితిలో నిలబడింది కారు ఏక్సిడెంటులో ఆమె నుదుట కుంకుమ చెరిగిపోయింది. మిగిలిన బ్రతుకంతా చీకటికాక ఏం మిగిలింది?

"బాధపడకు, నాన్నా! మెడిసిన్ మిగిలిన రెండు సంవత్సరాలూ పూర్తిచేస్తాను" తెచ్చిపెట్టుకున్న ధైర్యంతో అంది. ఆయన కన్ను మూశాడు.

లోకులు వేలెత్తి చూపుతూ నవ్వుతుంటే భరించ లేక మద్రాసు వెళ్లి ప్రాక్టీసు పెట్టింది.

"మాస్టారూ! ఎప్పటికైనా మీరు వస్తారనే ఆశ ఏ మూలో మిణుకు మిణుకు మంటోంది." విశాల చెంపలమీద జాలువారిన కన్నీళ్లు తుడుచుకుంది ఫోటోతీసి డైరీలో దాచి డ్రాయరు సొరుగులో ఉంచింది.

"ఆంజనేయులూ! వాళ్లను లోపలకు పంపించు" బయట బల్లలమీద కూర్చున్న రోగులకు చైతన్యం కలిగింది ఒక్కొక్కరే లోపలకు వెళ్లుతున్నారు

• • •

అతడు కళ్లు తెరిచాడు. గ్లూకోజ్ వాటరు తాగిన నోరు అదోలా ఉంది. లేవటానికి ప్రయత్నించాడు.

"లేవకండి. పడుకోండి." నర్సు అంది.

"నేనిప్పు డెక్కడున్నాను?" నీరసంగా అన్నాడు.

"హాస్పిటల్లో."

"అబ్బ!" నుదురు పట్టుకున్నాడు. ఏం జరిగిందో గుర్తుకు తెచ్చుకోవటానికి ప్రయత్నించాడు. తాను రోడ్డుమీద నడుస్తున్నాడు ఏదో పాత సంగతులు నెమరువేసుకుంటూ. ఇన్నాళ్లూ తాను అర్థం పర్థం లేకుండా పిచ్చివానిలాగ ఊళ్లు పట్టుకు తిరిగాడు. ఇకపైనా అంతే. పిచ్చిగా నవ్వుకున్నాడు నడిరోడ్డు మీద బీటు కానిస్టేబులు తెల్లబోయి చూస్తుంటే.

రోడ్డుమీద సైకిళ్లూ, కార్లూ అతని మనస్సు లోని ఆలోచనలలాగే పరుగెడుతున్నాయి. రోడ్డు పక్కనున్న సిగరెట్టు షాపువద్ద ఆగాడు. సిగరెట్టుకొని ముట్టించిదట్టంగా పొగవదిలాడు. మేఘాలుమేఘాలులాగ వెళ్లే పొగలోంచి విశాల తన వంకచూసి మాయమైంది. తన జీవితంలోంచి రెండు సంవత్సరాల క్రిందే మాయ మైంది.

అవతల వివాహం జరుగుతుంటే తాను నిస్సహాయ స్థితిలో ఉన్నాడు. పెళ్లి భజంత్రీలు చెవులకు కఠో రంగా వినిపించాయి, తన చేతకానితనాన్ని పరిహసిస్తూ.

తనలాంటి అప్రయోజకుడిని కట్టుకుని బాధపడే

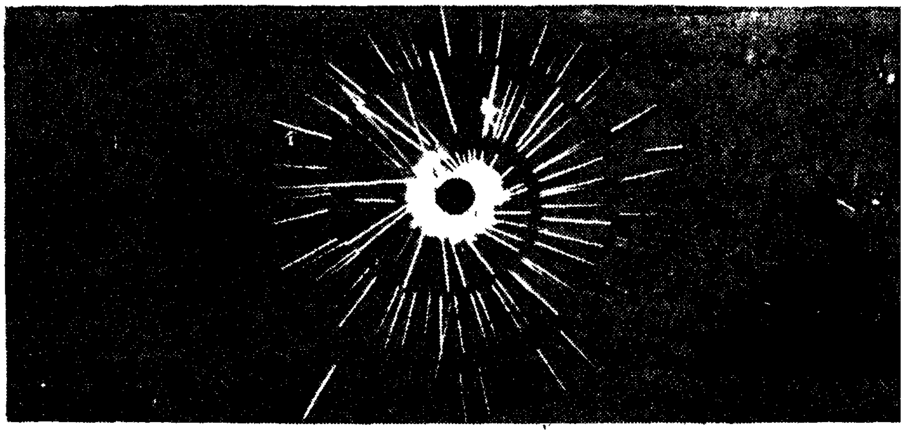

చీకటి చీల్చు చక్రం

ఫోటో—రాధా కె. మురళి (సికిందరాబాదు.15)

కన్నా, ఐశ్వర్యంలోకి అడుగు పెట్టి సుఖపడితేనే మంచి దని వెర్రిగా సమాధానపడ్డాడు. అయినా, తను కోరేది ఒక్కటే. తానిచ్చిన బహుమతి గడియారాన్ని చేతికి పెట్టుకుని ఉంటే చాలు. అంతకన్నా, తాను కోరేది ఏమీ ఉండదు.

అతని ఆలోచనలు బలవంతంగా ఆగిపోయాయి. వేయి సుత్తులతో తన తలమీద ఎవరో కొట్టినట్లు యింది. స్పృహ కోల్పోయాడు. అంతా చీకటి. అంతే!

• • • •

"ఆంజనేయులూ! ఒకసారి నేను ఆపరేషను గదికి వెళ్లివస్తాను. ఎవరైనా వస్తే వెయిట్ చేయమను."

"అలాగే నమ్మగారూ."

రోగులు పక్కకు తప్పుకున్నారు. నడుస్తూ విశాలాక్షి ఎదురుగా ఉన్న గోడ గడియారం వంక చూసింది. ఒంటి గంటన్నర అయింది. విశాలాక్షి బాధగా నిట్టూ ర్చింది. గ్లోవ్స్ మీద తడిమింది.

తనకు ఆ తరవాత తెలిసింది, మాస్టారు వీణ అమ్మి వేసి గడియారం కొన్నారని. "మాస్టారూ! వీణనే అమ్ముకున్నారా!" తన హృదయం బాధతో మూలిగింది.

ఆపరేషను గదిలో నర్సు ఏదో మందు సిరింజిలోకి ఎక్కిస్తోంది.

"రోగి పరిస్థితి ఎలా ఉంది?"

"బాగానే ఉంది, డాక్టర్ ఇంతకు ముందే నిద్రలేచి ఏదో మాట్లాడబోతుంటే వారించాను. ఎదురుగా ఉన్న మీ ఫోటో చూసి ఆశ్చర్యపోయి ఎవరి దన్నాడు. మీ గాయాలకు కట్టుకట్టిన డాక్టరుగారి దన్నాను. అత నింకా ఏదో చెప్పబోతుంటే వారించాను."

"వింతగా ఉందే!" రోగి ముఖంలోకి పరీక్షగా చూసిన విశాలాక్షి విస్తుపోయింది. "మాస్టారూ!" అస్పష్టంగా గొణుక్కుంది. నర్సు వింతగా చూసింది. విశాలాక్షి చెంపలమీద కన్నీళ్లు జాలువారాయి. రోగి ప్రశాంతంగా నిద్రపోతున్నాడు.

"ఆ నీ చేతివేళ్లు అలా వేగంగా వీణమీద...' పదేపదే ఆ మాటలు ఆమె చెవులలో హోరుమన్నాయి.

"ఆ సున్నితపు వేళ్లు కావు, మాస్టారూ, ఇవి. నిర్దాక్షిణ్యంగా మీ తలలోని నరాలు కత్తులతో కోసిన కసాయి వేళ్లివి." రుద్ధకంఠంతో గొణుక్కుంది.

"నా ఈ తెచ్చిపెట్టుకున్న గాంభీర్యానికీ, ఉదాసీన తకూ ఇంక చోటు లేదు, మాస్టారూ! ఎప్పటిలా చిందులాడే నవ్వుతో మీకు ఎదురుగా నిలబడగలిగే అదృష్టం కలిగింది. ఇన్నాళ్ళకు నా హృదయ వీణ మోగుతున్నది, మాస్టారూ! చిగుర్లు తిని మత్తెక్కిన కోకిల పాడినట్లూ, రాళ్లను ఒరిపిడి చేసుకుంటూ సెల యేరు నా హృదయంలో పరుగులు తీసినట్లూ ఇన్నాళ్లకు నాకు అనుభూతి కలిగింది, మాస్టారూ..."

రోగి నెమ్మదిగా కళ్ళు తెరిచాడు. విశాల తన చేతికి ఉన్న గ్లోవ్స్‌వంక చూసుకొంది.

"ఇకపై ఈ చేతులతోనే వీణ వాయిస్తాను, మాస్టారూ! ఈ క్షణంకోసమే ఎదురుచూస్తున్నా..." నెమ్మదిగా గ్లోవ్స్ తొలగించింది. ఆమె చేతికి ఉన్న గడియారం ఆతని కళ్లకు కనిపించింది.

ఆదే క్షణంకోసం ఎదురుచూసిన అతని కళ్ళు తృప్తితో శాశ్వతంగా మూతపడ్డాయి. ★